

27

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. ΠΕΑ II 67/1968

Bjærling

^{A!}
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

5-20/12/1969

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... **Βλαχιώτην**.
(παλαιότερον ὄνομα: **Βλαχιώτην**), Ἐπαρχίας Ἐπιστ. Λιμυρᾶς
Νομοῦ **Λαμωνίας**.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Χρῖστος Νικ.**
Παπασιρατιάνος ἐπάγγελμα **Διδάσκαλος**.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Βλαχιώτην - Λαμωνίας**..
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. **Πέντε ἔτη**..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **Γεώργιος Γαλάνης**.....
.....
ἡλικία **65 ἔτων** γραμματικαὶ γνώσεις **Ἀποφ. οἶτος**.....
Δημοτικῶν... τόπος καταγωγῆς **Βλαχιώτην**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΓΕΩΡΓΟΝΟΜΩΝ ΔΕΚΕΤΕΜΒΡΙΟΥ ΔΕΚΕΤΕΜΒΡΙΟΥ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντα διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ

βοσκήν ποιμνίων; **Διὰ σποράν δέσς Σιλαροβούγι, Παραγίσα, Τσιρίνα, Χαμόβρυσα, Ρεϊτίς, Μάνδρες, Λουριά, Τουκίτες, Μα-
ραδίς. Διὰ βοσκήν χούνες, Θυμαριώτα, Λάκτες.**

Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; **Ὑπῆρχον καὶ ἐνῆρχον χωριστά..**

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς; β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητες; δ) εἰς μονὰς κλπ. **Ἰδιοκτησίαι κα-**

**τοῖων τῆς κοινότητος. Μέρων ὡς ἀνω κτημάτων κατὰ
ὡν 1/2 περιουσίαν ἀνῆκον εἰς τὴν Μονὴν Ἐλώνης Κυνουρίας Ἀρκαδίας.**

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; **Ὀχι. Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του**

**ἐφ' ὅσον τὰ τέκνα του εἶναι ἀνύπανδρα. Διατ. ὁμοῦ
σαντρώνεται τοὺς σαρακρεῖ τὴν ἀνάλογον περιουσίαν.**

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρως, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν; **Οἱ καὶ οἱ ἀσχολοῦντο εἰς**

ἀμφοτέρω τὰ ἐπιχειρήματα τὴν τε γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; **Οἱ τεχνῖται ἀσχολοῦντο μετὰ τὴν γεωργίαν περιεσσοτέρων καὶ ὡς παρεργὸν εἶχον τὴν τέχνην.**

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τοῖφλικούχων), τῶν μοναστηρίων: ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ πρίους ὄρους: ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των; **Τὰ ἐνοικιαζόμενα**

διαφόροι ἀγρόται οἱ ὁποῖοι τὰ ἐνοικιοῦνται. Ἡ καλλιέργεια ἐγένετο ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐνοικιασίου. Περιομερὴς περιγραφή εἰς ὁροχρον.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι; (κολλῆγοι, σέμπροϊ, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) **Μισακατορὶς** ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις;...

Ἀγρόται

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα); **Εἶδος καὶ χρῆμα ἀλλοτρίως τὴν σύγκρισιν.**

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραχητόν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; πρῆαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον: ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; **Ἐργάται**

καὶ ἔργατριαι ἐπτόσθαι μόνον εἰς τὸ θέρισμα μὲν... ἡμερομίσθιον 10 ἕως 15 δραχμῶν...

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; **Αἱ ἐχρησιμοποιοῦντο**

οὕτω δοῦλοι καὶ δοῦλαι ὡς ἐργάται.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; **Ἐντὸς τῆς κοινότητος των.**

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; **οὐδεὶς ἀπὸ των ἐπτόσθαι**

τῆς κοινότητος, διότι εὗρεται ἐργασίαν ὡς ἐργάται ἐντὸς τῆς κοινότητος.

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Ἐχίντο με φυσικὴν λίπασιν (ζωϊκὴ καὶ φυτικὴ). Εἰς τὸν πότον ἐναίοντο καὶ οἱ μαλαμῆς ἐν τοῦ σίτον ἢ κριθῶς...

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Μερικὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ ἔτος 1917...

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἐχρησιμοποιοῦτο κερικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1917. Αἱ δὲ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἐχρησιμοποιήθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερον, δίφτερον κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄροτρον, αὐτὸ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Εἰς ὅλας τὰς ὁδοὺς ἐχρησιμοποιεῖται καὶ ἐν τῷ χωρίῳ.

Ἐν τῷ χωρίῳ ἐχρησιμοποιεῖται τὸ σιδηροῦν μονόφτερον ἄροτρον, τὸ ὁποῖον κατασκευάζει ἑκάστου σιδηρουργοῦ ἢ ἐμπορικοῦ ἐν τῷ χωρίῳ.

Παραθεσάτε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. χιρὸνλι. 4. Ἀβχάτισμα 7. Φτερό... 10.....

2. Κουντούρα 5. Αἰερομύτης 8. Ὑψί... ..

3. Σταβάρι 6. Σωάδι 9.....

Σχεδιαγράφημα παρατίθεται εἰς ὁρόκιον.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦτο καὶ εἶναι ὁμοίομορφον...
Σχεδιαγράφημα. Σαραυδεῖται εἰς ὄρα...
χειρον.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Τὸ σχῆμα τῆς σπά-

θης ἄλλοτε ἦτο κομμοσυνών καὶ ἄλλοτε εὐθύ, ἄλλοτε μὲν

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

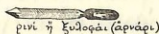
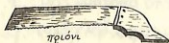

χειροχαί. ἐχρησιμοποιοῦν σπάθην μακα-
συωασμένην ἐν ξύλῳ, ἄλλοι δὲ ἐν...
σιδήρῳ.....

- 7) Ἔργαλειά διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου

(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)

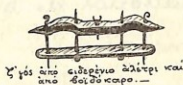
Δια τὴν
κομμοσυνών καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ξυλίνου ἀρότρου
ἐχρησιμοποιοῦντο: 1. σκεπάρνι, 2. φριόνι, 3. ἀρνάρι ἢ
ξυλοφαῖ 4. ἀρίδι

8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. **Ἀρχικῶς. βόδια, σήμερον. ἵπποι.**

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο, (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; **Ἀπὸ τοῦ ἐτος 1910 ἕως το 1960 δύο βόες. Ἀπὸ τοῦ ἐτος 1960 μέχρι σήμερον δύο ἢ εἰς ἑῶνος.**

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; **Βεβαίως. εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός....**

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). **Ὀνομασία ἐξαρτημάτων. ζυγοῦ. 1...**

ζυγός. 2. λουριά. 3. κουλλούρι. 4. ζεύλες. 5. Πακτωζεύλι. Σχεδιαγράφημα. Παρατίθεται εἰς ὁρόχειρον.

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος, τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τῷ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. **Πακτωζεύλι. Σχεδιαγράφημα. εἰς ὁρόχειρον.**

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). **Ὀ. κρικος. λέγεται. κουλλούρι. καὶ.**

Προσδένεται δι' ἐνὸς χάντζου εἰς τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα. Παρατίθεται σχεδιαγράφημα εἰς ὁρόχειρον.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; **Ἀπὸ τοῦ ἐτος 1960.**

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; **Μὲ δύο ζῶα παραλλήλως. Μὲ ἐν ζῶον γίνεται μὲ τραβηκτὸν μὲ σχοινία καὶ ξύλον.**

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ

εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. 1. Λαιμαρχία. 2. Δύο σχοινία
σα ὠλεωραί. 3. Ἐξ. λωρίον. ἀνωθεν τῆς ράχως. 4. Δύο
ξύλα χρησιμεύοντα τὰ μὲν πρὸς διον. διὰ νὰ συγκρατῇ τὰ
τραβηχτά, τὰ δὲ δεύτερον φέρει ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς ὀψείας
ὕψους οὗ γαντζοῦ τοῦ ἄροτρον.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ὁ ἰδιοκτήτης ἄνθρωπος
νῦν. γυνή. Ἰσπανοὶ αἱ ἀροτρίασις μετ' ἡμερομίσθιον
εἰς. ξένων κτήματα.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Περίμερῶς. ἀριστερὰ
ἰσχυρῶς. ἰσχυρὰ. (βοῶν καὶ ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυροῦ)
γίνεται εἰς. ἀρόχιστον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Κατὰ τὸν
ἴδιον ἀριστερομένον. πρὸς. εἰς. ἀρόχιστον.
..... ● ⊖ □ .....

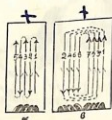
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μετ' σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ἡ ματεῦθνισις τῶν ἰσχυρῶν. ἰσχυρὰ τοῦ γεωρ-
γοῦ, ἐγένετο μετ' σχοινί τοῦ ὀπίσθου ἢ τοῦ δεξινοῦ μετ' ἰσχυρὰ
αὐτῶν βάσιν τῶν κεράτων;

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παρατίθεται... σχεδιαγράφημα... ἐν. ἀρχαιότερον... Παλαιότερον καὶ σήμερα... ἐξαμφοδύ... νά γίνεται τὸ ὄργωμα... κατὰ τὰ κατωτέρω αὐαὶ ὁ ἀνοιγομένη σχεδία...
ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

"Ἄλλος τρόπος εἰς τὸν ἀνωτέρω δὲν ὑπάρχει.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαρίδας (σηλ. σπορές, ἢ σπορίες, υπάμιες, σισοίς, μεσοράδες κ.λ.π.); Εἰς μὲν τὰ ξύλινα ἄροτρα, ἢ σφοδρά, γίνεται ὁ ὄργος διὰ τὴν διεσπασμένην εἰς τὸ χωρὶς ὁ σφοδρὸς. Εἰς δὲ τὰ σιδηροῦν ἄροτρα γίνεται ὁ ὄργος ὡς τὸ ὄργωμα κατὰ σφοδρὸς.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; καὶ μετὰ τὰ ἀνοικτὰ καὶ μετὰ τὰ ἑξαμφοδύ... ξύλινα ἄροτρα καὶ μετὰ τὰ σιδηροῦν... ἢ σφοδρὰ ἐχωρίζετο με αὐλακίαν.

6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, με σκαπάνην, δηλ. γὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρα; Εἰς τὰ ὀρθὰ μέρη καὶ ὅλου τοῦ χωρίου, καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχουν, εἰς τὴν κοινότητα μας.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν γυλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Ἀπὸ τοῦ τοῦ 1917 ἐκ τῶν 1920-1922 ἡ ἄροσις ἐγένετο μετὰ τὸ ὑνί καθέτως, εἰς μέρη τὰ ὅπου ἦτο τὸ ἔδαφος ἐπιτυλιγνύμενον, ὅπου ὅμως τὸ χωράφι δὲν παρουσιαζομένην ὑπὸ τὴν διάνοιξις αὐλάκων ὁλοῦς, ῥιζοτομένου τοῦ χωράτος ὁλοῦς διεξίει.

1920-1922 ἡ ἄροσις ἐγένετο μετὰ τὸ ὑνί καθέτως, εἰς μέρη τὰ ὅπου ἦτο τὸ ἔδαφος ἐπιτυλιγνύμενον, ὅπου ὅμως τὸ χωράφι δὲν παρουσιαζομένην ὑπὸ τὴν διάνοιξις αὐλάκων ὁλοῦς, ῥιζοτομένου τοῦ χωράτος ὁλοῦς διεξίει.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Εἰς τὰ ἀνωτέρω... ἀναφερόμενα...
ἔδραφν...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ., καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τὴν... σποράν τῶν...

δημητριακῶν δὲν ὀργαζέτο οὐδὲν ὄργωμα,
ἀλλ' ἀπ' αὐθιᾶς ἐγίνετο ἡ σπορά κατὰ τὴν
ἑσπέρην τοῦ ὀργώματος καθ' ὅλον τὸν μή-
να Νομβρίου.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν ἐγένετο ὀργαζία
ὡς καὶ διὰ τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
γάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

Ἡ ἀγραγάς θάνατος ἐφ' ἑρμῶς ἐν ἑως δύο ἐτη διὰ νὰ
καλλιερῇ ὁ ἀγρὸς διὰ σιτηρῶν.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ

ποῖαν ἐπὶ τὴν... διὰ μὲν τὰ δημητριακὰ ἐχρησιμοποίητο ἐν καὶ
ποῖαν ἐπὶ τὴν... διὰ δὲ τὸν ἀραβοσίτον, ψυχανθὴ καὶ κηπευτικὰ εἶδη
Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Διὰ τὴν σποράν τῶν

δημητριακῶν χρησιμοποιεῖται ἡ τίσις, ἐν τῇ ὁσότης
καμβάνεται ὁ σπόρος διὰ τῆς χειρὸς καὶ διασκορπίζεται
ὡς καὶ εἰς τὸ ἐδάφος.

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

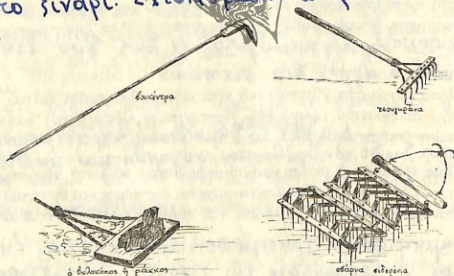
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; **Τὸ καθαρισμα**

τοῦ ἀρότρου. γινεῖται (φτερά, σιδάρι). γίνεται διὰ τῆς ἀδάλης, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ καὶ καρφωθῇ εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ βουκέντρου.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Καὶ γίνεται**.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή τῶν μερῶν ποῦ δὲν καλλιεργοῦνται μὲ τὸ χέρι γίνεται εἰς μὲν τὰ μαλακὰ εἰς ἀφῆ μὲ τὸ τσάπιν, εἰς δὲ τὰ σκληρὰ εἰς ἀφῆ μὲ τὸ ξινάρι. Σχεδιάσματα παραυθίνει εἰς ἀρόχειον.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπια κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Ἡ σημαφὴ
διὰ μὲν τὰ μαλακὰ ἔδαφη. ἄχρῳ. ἢ μύθου γίνεται
μὲ τὸ πᾶσι, διὰ δὲ τὰ σκληρὰ ἔδαφη γίνεται
μὲ τὸ... ξιγάρι. ἰχνογράφημα... εἰς ὠρόχειρον.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα
καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί. οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Συνήθως βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην εἰς τὸ ὄργωμα τὰ
ἄρρενα καὶ θήλια κίλη. τῆς ριμοχειρίας.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια, ἐκάστου

εἶδους. Τὰ χωράφια τὰ ὅποια ἐρριμοῦνται
εἰς τὸν καίμην καὶ ὀνομάζονται βαρύντα.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. Ἡ μὲν ρόβη καὶ ὁ σανός

καλλιεργεῖται εἰς τὰ ξερὰ, τὸ δὲ τριφύλλι καλλιεργεῖται
εἰς τὸν καίμην καὶ ποτίζεται.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἑσπέρνοντα ἢ ἐφυτεύοντα εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Ἐγένετο καὶ γίνεται καλλιέργεια.

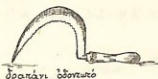
διὰ φυτεύματος εἰς τὰ αὐλάκια.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) **Τὸ θέρισμα**
ἐγίνετο καὶ χίνετο μὲ τὸ δρεπάνι...
Ἰχνογράφημα φαρακίδεων εἰς φρόχρον...

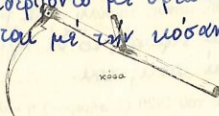
Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερίσμου, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. **Ἀλλὰ...**
δὲν ὑπάρχουν, οὐτε ὑφαρχουν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Πρὸ τοῦ 1920**

καὶ μέχρι τοῦ 1940 ἐθερίζοντο με δρεπάνι, ἕως τοῦ 1940
καὶ ἐντεῶθεν θερίζονται μὲ τὴν κόσση.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάστε αὐτήν). **Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο καὶ εἶναι ὀδοντωτή.**

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάστε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; **Ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο καὶ εἶναι ξυλινὴ, ὁ δὲ σκελετὸς τοῦ ὠρομάζετο λωιδί.**

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν, αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Ὁ...σειδιπρορχός...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Διὰ μὲν τὰ δημητριακά ὁ θερισμὸς ἔχεντο καὶ γίνεται μὲ τὸ δρεπάνι, διὰ δὲ τὰ ὄσπρια, ρεβίθια καὶ ρόβη γίνεται μὲ τὸ χερί τραβηχτά.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ὁ θερισμὸς ἔχεντο καὶ γίνεται αἰς μὲν τὰ ξερὰ αἰς ὕψος 10 ἐκατοστὰ ἔνωθεν αἰς γῆς, αἰς δὲ τὰ ὠκεθινὰ (καμάρος) γίνεται ἀνάλογον τοῦ ὕψους τοῦ σίτου ἢ αἰς ὑψὺς ἀπὸ 30-50 ἐκατοστὰ.*

2) Οἱ σταχυεὶ ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὰ χωράφια μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἐλεγοντο ὡς χεῖρα τοῦ αἰγυπιαίου, ὁ μὲν λέγονται ὡς σταχυαὶ.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθε-
τουν τὰ δράγματα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κα-
τὰ συνήθη...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ἐποθετοῦντο καὶ τοποθετοῦνται οἱ χεριές ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους... 5-6... τοιαῦτα ὁμοῦ, μὲ τὰ σταχυα
πάντοτε πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. Τὰ δράγματα ἐδῶ καλοῦνται .....

Λιμάρια .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; Πρὸ τοῦ 1920 ..

καὶ μέχρι τοῦ 1930 ἤρχοντο ἐπαγγελματίαι θερι-
σταὶ ἀπὸ τῆν Κυνουρίαν, Νομοῦ Ἀρμαρίας, ...

ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀπὸ .....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξοκοπῆς) ; Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). Οἱ φροσφερόμενοι

πρὸς θερισμόν ἔρχονται ἐλάνθανον ὡς ἀμοιβὴν εἰς τὰ
10 δράματα 1, τὸ ὅσοιον παρυσυνέχον μόναι τοὺς μεγα-
λύτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα. Τοῦτο δὲ ὠνομάζετο ἀρχατικόν : ...
Ἐίδετο εἰς τοὺς ἔρχοντας τρεῖς φορὰς τὴν ἡμέραν φαγητόν.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ ριψιθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; Πρὸς ἐδεῶν .....

τὴν ἀριστεράν χῆρα ἔνκ. θανά, ἴνκ. φροφυλάσσονται
ἀπὸ τρυφήματα τῆς καλαμᾶς. Ἐπίσης φοροῦσαν θάν-
τοτε σιωθαλμομένη ρούχα, διότι ἡ καλαμὰ φθείρει
τὰ κουνουρῆ. Ἐνδύματα ἄν. περιεβαλλόν τὴν μέσσην
των μὲ καλὴν Ἰνκάρη, διότι δὲν τὸ ἐδενήθισον.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; **Μαλίστα.**

Συνήθως... ὁ θερισμός... ἄρχιζε πάντοτε ἡμέραν Δευτέραν.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. **Ἐτραγουδοῦσαν λαϊκὰ**

δυμῶδη τραγούδια καὶ τῶτο διὰ τὰ δεχνοῦν τὸν νότον τῆς ἐργασίας, ὡς κ. Μανκ. σκουροὶ βασιλιμοί», «Φῶτα τὸ φεγγαράκι μου», «κλίψις βρύσαν σὺν βουγά» κ.λ.π.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιον. **Εἰς τὸν τελευταῖον ἔρχον καὶ εἰς τὴν γῆν τὸν χωραφιοῦ ἀφίηκαν ἀπὸ τοῦ καὶ τειραχ. μετὰ ἀθέριστον, καὶ ὠνόμαζαν : διὰ τοὺς φτωχοὺς. τοὺς συλλίγουν ἀνδρωθοὶ φτωχοὶ, αἱ ὀφθοὶ δὲν ἔχουν δικούς τους ἀγρούς.**

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; **Τὸ δέσιμον τῶν**

δεμάτων ἐγένετο αἰμέσως αὐτὸ ὑδίων ἐργάζων, αἰ... ὀφθίος... ὠνόμαζετο μωσαχ. λαγ-τῆς.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... *Τὶς ἴδιος...*

*εἰς τὰς χερσὶς... τὴν ἑσθλὴν... ὁ ἴδιος... ἰδιῶς... ἐργά-
της (μωχαλαντζῆς) καὶ τὴν ἑσθλὴν δερμάτι... μὲ τὰ
ἴδια σιτάρια... ἑσθλὴν, ἑσθλὸν τὸ ἑσθλὸν χαμη-
λὰ στή γῆ καὶ τὰ ἑσθλὰ σταυραδῶς τὰ στάχνα,
καὶ ἑσθλὰ δερμάτια... σὲ μεγάλο σχῆμα...
ὄνδρ' ἐργαλεῖον... ἐχρησιμοποίητο διὰ τὸ δέσιμον.
Σχεδίασμα... παρακείμεναι... ὁρόχρον... ..*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

*Συνεκεντρώνοντο... ὅπου... ὅπου τὸ δέσιμον... χωρὰ
ἐνὰ ἑξ δερμάτια, τὰ ὅπου μετέφερον... μὲ τὰ ἴδια
εἰς τὸ δέσιμον... ὅπου... ὅπου... διὰ... εἰν.
συγκέντρωσιν... ὅπου... ὅπου... ὅπου...
ἑσθλὰ... κατὰ... ..*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. Περὶ σε. ἡ καλλιέργεια
ὡς παλαιὰς εἰς τὸν τοῖνον μας ἀπὸ τοῦ ἔτος 1922.
Τὸ φύτευμα γίνεται ἀρχὰς Φεβρουαρίου διὰ τῶν ὁρώμενων
διὰ δὲ τῶν ἄγμεων τέλος Ἰουλίου.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. Γίνεται καὶ με τοὺς δύο τρό-
πους ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων, ἢτοι
μὲ τὸ τσάδι καὶ μὲ τὸ ἄροτρον,
συνήθως σιδυροῦν.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσσηνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ θήραν χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ θήρανσις καὶ ἡ φιλάξις αὐτοῦ. Ἐγένετο παλαιότε ἀπὸ
θαλασιόθεν ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα, μὲ σα-
νόν, τριφύλλι, βίκον καὶ ἄχυνον. Ἡ καλλιέργεια διὰ μὲν τὸν
σανόν καὶ βίκον ἐγένετο μετὰ οὐτῶ βρον, μῆνα τοῦ δε. τριφυλλίου
κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα. Ἡ κοπή ἐγένετο διὰ κούρας, ἀφίε-
το εἰς τὸ χωράφι κατὰ σειρὰς. Ἐστὶ μίαν ἐβδομάδα καὶ
κατόπιν, θηρόν. ἔδενετο εἰς δέματα καὶ μετεφέρετο εἰς
τὴν κωδοκμὴν.

2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κάσ-
 σαν κ.ἄ.). Ὁ θέριασμός τοῦ σανοῦ γίνεται μὲ δρέπανον
ἢ μὲ κούρα κατὰ τὸν Ἀπρίλιον μῆνα.
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). Σχεδιά-
σματα θαλασιόθεν εἰς ἄχυνον.

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ἡ ἔκτασις τοῦ σακοῦ ἐγένετο ἀπλωτά κατὰ νῆανες (σειρές) καὶ μετὰ μίαν ἐβδομάδα ἀφ' οὗ ἐξηρανέτο, ἐγένετο κατὰ δερμάτια καὶ μετεφέρετο διὰ βῶων εἰς τὴν ἀποθήκην, χωρὶς νὰ χρησιμοποιοῦνται ἕδιστα ἐργαλεῖα.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Τα...

σιτῆρα μετεφέροντο διὰ βῶων εἰς τὸν σῆριξ τοῦ ἀλωνίου χωρὸν καὶ ἐποθετοῦντο σὲ δεμνιές.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,

ἀκαδημα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; ἢ παρχει καθωρισμένῳ τρόπῳ τοποθετησεως; Ὁ χώρος εἰς τὸν ὁποῖον ἐποθετοῦντο τὰ δερμάτια ὀνομαζέται θεμωνοστάσι. Ἐποθετοῦντο κυρίως ἐν ἐνὶ δεμάτι, καὶ τοῦ ἄλλου, φθάνουσα ἢ δεμνιὰ εἰς ὕψος 2-3 μέτρων.

- 3) Ὡπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; Ὡπῆρχαν πολλὰ...

ἀλώνια, ἡλωνίζοντο τὰ σιτῆρα καὶ ἐντὸς τοῦ ἡλωνίου ἐγένετο ὁ διαχωρισμός τοῦ σίτου ἀπὸ τὰ ἄχυρα διὰ λιχνίσματος μέ δεμνιάνια.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Τα ἀλώνια συνήθως κατεσκευάζοντο εἰς τὸ ἄμρον τοῦ χωριοῦ.....

- 5) Τὸ ἁλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. μετ' ἰοίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἁλώνι
ἀνήκει εἰς διάφορας οἰκογενείας, ἡ δὲ χρῆσις ἐγένετο
κατὰ σειρὰν ἁλωτισμάτων ἐνὸς ἑαυτοῦ χωριστά.

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἁλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Τὸ ἁλώνισμα
ἀρχεται ἀπὸ τὸν ἰούλιον μῆνα καὶ λήγει κατὰ τὰ μέσα
Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μετ' δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μετ' δάπεδον
ἐστρωμένον μετ' πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ). Τα ἁλώνια κατασκευάζονται
διὰ πλατῶν καὶ ἀλλὰ διὰ τσιμέντου. ἢ κατασκευῇ διὰ πλα-
τῶν ἐγένετο αὐτοῦ ὁ τεχνίτης ἀρχίζει ἀπὸ ἑνα σημεῖον τοῦ
ἁλωνιοῦ τοσοῦτων τὰς πλατῶν κατὰ σειρὰν μέχρις οὗ ἐφ' ὃ
νεν εἰς τὸ τελευτὸν σημεῖον. Ἐπὶ οὗ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον
ἐγένετο διὰ τοῦ τσιμέντου.

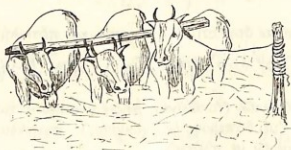
8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλώνι ἑκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἁλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μετ' πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθὺς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Πολύ, σάλας, τὰ χωματάλωνα τὰ ἐπί-
στρωτον μετ' καλαμὰς πόρους βοδιῶν, εἰς ὅσους ἔλυναν
σε ἑνα μεγάλο δοχεῖο, μετὰ ἑνὸς ἔχοντε μετ' ἑνα χουβά το
μείγμα αὐτό, ὁ δὲ ἄλλος μετ' ἑνα σάρωτρον το ἁλώνει,
οὕτως ὥστε νὰ γίνετα ὁμοιόμορφον. Μετὰ παρέρωσιν αὐ-
τοῦ εἰς ἑξ ἡμερῶν ἀρχίζει ὁ ἁλώνισμός.

9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Ἡ ἐναρξίς τοῦ ἁλω-
νισμοῦ ἐγένετο κατ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος
ολὴν τῆς Κυριακῆς, ἀπὸ πρωΐας.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλω-

Ἡ ἀρχὴ γίνεται ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ ἁλ-
νίου. ὁρᾷ τὰ ἔξω κυκλινῶς καὶ μετὰ τὸν
στόμαχος ὁρᾷ τὸ κέντρον τοῦ ἁλυνίου.

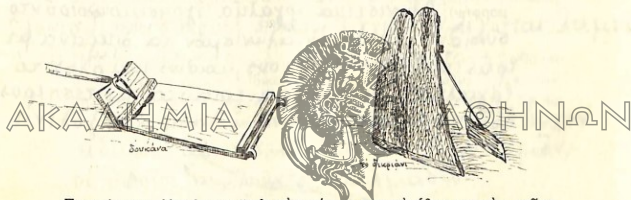
- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῶν (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερὸς, στρούλουρας, δουκαῆ, βουκανή κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἐρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Το .

ἀλῶνισμα γίνεται μετ' ἑαυτοὺς οἱ ὁποῖοι προσδεμένοι
 εἰς ἓνα σχοινί· μή τι εἰσὶν διπλοῦς; οὐκ εἰς ὅτι ἴσθαι,
 ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δεματίων, τὸ ὅσον σχοινί προσ-
 ἐδέντω εἰς τὸν στηγερὸν μετ' ἓνα σιδυροῦν μουλλοῦρι
 περιστρεφόμενον σύμφωνα μετ' ἑξ ἑκατόν τῶν ἴσθων, οὕτως τὸ
 ἔσω περιὼν ἀλογον. κατὰ τὴν ἀλλαγὴν γὰρ συμβαίνει εἰς τὸ ἔσω
 μέρος ἀνά β) Πῶς γίνονται οἱ βῆς, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ

- β) Πώς ζευνύονται οι βροχοί, τα αλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἁλωνισμοῦ. Πώς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἁλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἁλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἁλωνιοῦ. Τὰ ἁλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σείραν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἁλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες, καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ὁ ἄλωναρισμός γίνεται διὰ τῶν ἀλοχῶν τὰ ὅποια ἔχουν προσδεθῇ μεθ' αὐτοῦ καὶ τὸ αὐτὸ σχοινί ἀπὸ τὸν λατῶν, τοῦ ὁποῖου τὰ δύο ἄκρα ἀνὰ ἀνταλῆστον ἐναλλάσσονται ἀνὰ ἀνταλῆστον προσδεγόμενα εἰς τὸν στιγχερόν, οὕτως ὥστε ἡ κυκλικὴ στροφὰ τῶν ἰσθμῶν νὰ εἴναι ἀσφαλὴς.....

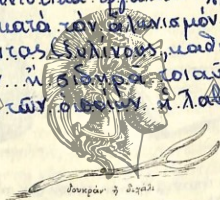
γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωναρισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωναριστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωναρίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωναρισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωναριστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημοτριάκα. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωναρίζονται) ὅλα τὰ δημοτριάκα μετ' ἄλωναριστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουρκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Διὲν ἐχρησιμοποιοῦντο οὕτως ἐχρησιμοποιοῦνται τοιοῦτον εἶδος ἄλωναριστικῶν μέσα. Διὰ τὰ ὅποια (φασόλια), ρεβίθια, κουνιά, ὅ, ἄλωναρισμός ἐγένετο διὰ ραβδισμού.....

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει ἀπὸ τὰς οὐτὴν το ὄρειναι καὶ ἐτελείνεται ἐσθίρας ἀνευ διακοπῆς, ὡς περιττωσιν σου, ὁ ἀλωνισμός δὲν ἐγένετο πλήρης ἐσπικίχεται καὶ τὴν ἐσομένην ἡμέραν.....

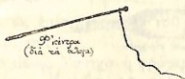
12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποσον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο συνήθως κατὰ τὸν ἀλωνισμόν τὰ δίμετρα καὶ τριῶς ὀδόντας ξυλίνους, καὶ ὡς καὶ ὅλον τὸ ἐργαλεῖον ἢ ὀδοντὰ τοιαῦτα καὶ τέσσαρας ὀδόντας, τῶν ὀδόντων ἢ λατὴν ἢ το ξυλίνην

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποσον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; Μαλίστα ἐγένετο.....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Εἰς τὸν τόπον ἐχρησιμοποιοῦντο το καμουτὶ, λωρίον, ἐιδίμηνες ἐνὸς καὶ ἡμέρας μέτρου περιττωσιν, φρασδεμένον ὡς τὸ αἶμα μᾶς ξυλίνου ράβδου.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) γίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος... ἐγένετο διὰ τοῦ ἀπλώματος τῶν δωματίων... εἰς ἐν στῶμα...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (Ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
οἱ ἄλυνισθέντες στάχυες ποροῦν λιχνισθὲν λέγονται λαμνί.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσάπνηδες, καλούμενοὶ ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάντες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδιά, ἢ ἀφῆλα καὶ ἀνεκάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. οἱ ἴδιοι ἀλωνισταὶ διὰ τὸν ἀλωνισμόν, οἱ ὅποιοι ἐμαλοῦντο βαλμάδες.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ἄλλα μέσα εἶναι ὑπάρχον.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ὁ κόπανος ἐχρησιμοποιεῖτο ἀπὸ τὸν πτωχόν, συλλεγτὰς σταχίων εἰς τὸ ποροαύλιον τῆς οἰκίας των, μήκους 40 ἐκατοσῶν καὶ πᾶχος 5 ἐκατοσῶν καὶ — 23 — σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου, μετὰ λαβῆς 10-15 ἐκατοσῶν.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). **Τὸ κοπάνισμα τῶν στα-**

χύων ἐγίνετο πάντοτε εἰς τὸ εἶναι, καὶ οὐκ εἰς τὸ φανῆναι
καὶ τῶν ρεβιθῶν.

κοπάνος περσικὸς

ξύλον καμπύλον διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀεροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; **Τὸ κοπάνισμα ἐγίνετο ἐξ ὧν τῶν**
μελῶν τῆς οἰκογενείας διὰ μικρὰν πο-
σότητα σταχύων, καὶ οὐκ εἰς τὸ φανῆναι
ρεβιθῶν.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) Ἡ μεγάλη φοδοκίς σταχύων ἐγένετο στὸ ἄλωνα διὰ ἄλωνα ματος μετὰ τὴν καὶ διὰ ἔλαχιστοτάτην φοδοκίαν σταχύων ἐχρησιμοποίητο τὸ κοπάνισμα.....

- 22) Κατὰ τὸ ἄλωνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Κατὰ τὸ ἄλωνισμα διὰ τῶν ζώων δὲν ἐτραγουδοῦσαν. Ἡ ἐργασία διὰ τοῦ κοπάνου ἔτο βραχίαια διαρκείας, ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐτραγουδοῦσαν... οὐτε ἐλέγαν δίστιχα.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

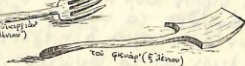
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Ἡ χρῆσις λειτουργοῦσα ἐπαυδα

ἀλωνιστικῆς μηχανῆς ἀπὸ τὸ 1911 καὶ ἔτο συνεταιριστικῆς. Περιγραφή λειτουργικῆς ὡς ἀποχέρον. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὰ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται

τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ ; δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες συνεσωρεύοντο εἰς ἓνα ἐπίμηκες τοσοῦτο μακρύον ὡς κομᾶτο λαμνί. Ἡ συσώρευσις ἐγένετο μετὰ δειρριάκια, ξύλινα ἢ σιδυρά.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο. Ο. σχηματ.

ἰσχυρὸς σπυρὸς ἔχει σχῆμα ἰσχυρῆς ἀφ' οὗ τοῦ ληχνίσματος. Ἐκ τούτου σπυρὸς οὐδὲν ἐκποδίζεται, καθότι δὲν ὑπάρχει τοιαῦτον ἔθιμον.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... Τὸ ... ἀιχνισμὰ...)

φτυάρι, θρινάκι ; Ίχθυογραφήσατε τούτο... Τό... **Λιχνίσμα**...
(**άνεμισμα**). **ΐχνετο** μή τό **δευριάνι**.....
Ίχθυογράφημα... **ωφαυτίδεται**... **ύς**... **ωρόχειρον**...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνemiζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἐδῶ... ἐσυνεδίετο... μόνον... οἱ ἄνδρες... καὶ λι-
χνίζουσιν, οἱ ἰδιουκῆται τοῦ ἁλωνισμοῦ:...

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἷς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλυνισμα, διὰ τῶν προδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ.;

Τὰ χονδρά τιμάρια τῶν σταχυῶν ἐλεγοντο, κομίσια, τὰ ὅποια
ἀποχωρίζοντο ἀπὸ τῶν καρπῶν. καὶ βοσκόμενα ἐκὸς βαρυσδρου,
τὸ ὅποιον κρατοῦσε συνήθως γυνὴ καὶ ἄμα καὶ πῶσι
ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ λίχνιτζι ὁ λίχνιστις, ἀρίστως τραβοῦσε
μὲ τὸ σάρυδρο τὰ κομίσια, ἔξω τοῦ καθάρου σταριού.
Δεύτερον ἀλωνίσμα δὲν ἐγένετο, καθότι ὁ ἀλωνισμὸς ἐξε-
νιτω τέλειος μὲ τὸ ὀρῶτον ἀλωνίσμα.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο. Δεῖν... ἐγένετο... δυνάμειος... ἀλυσισμός.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; Ἡ δια-
 λογή... τῶν... χονδρῶν... σταχυῶν... καὶ... κομπίων
 κ.λ.π... ἐγένετο... τῇ βοῦνδῇ... κοσκίνον...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

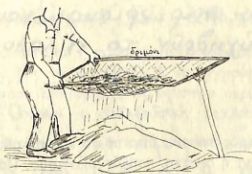
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνον παλαιοῦ δερμάτινον

κοσκίνον ἢ ἀφύλῳσι

ἐριμῶν

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ, παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) **Γίνεται μετὰ το ἀνέμισμα διὰ σαρῶθρον ὑπο χυλίνος καὶ μετὰ ταῦτα τὰ διαχωρίζοντα κόμωια ἄλλη γυναῖκα τὰ ρίχνει στο ὑπόμυνο καὶ κομιγᾶ, διὰ το σαρῶμα φαρασύνεται καὶ παρῶς κατὰ μετὰ κόμωια καθαρισμός διὰ τοῦ δριμονίου σπανίως ἐγίνετο. Ὁ διαχωρισμός ὡς καὶ ἄνωτέρω ἀναφέραμεν ἐγίνετο πῇ βοηδία διυριαχίου. γιὰ ἀκμίσημα καὶ τοῦ σαρῶθρον διὰ τοῦ καθαρισμὸν τῶν κομιωῶν καὶ το σέταρι.**

7) "Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἄνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. **ὅταν ὑτοιμαῖτο ὁ καρπὸς καθαρός μετὰ φτυάρι συνιμιντρώνετο ἔς σωρόν. καὶ τὸν ὅσοτον χαράσσεται μετὰ τὸ ὅλας τοῦ φτυαρίου τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἔς τὸ κέντρον τοῦ ὀφίου. ὑκαρφώνετο ἡ λαβὴ τοῦ φτυαρίου, ἄνευ ὀροσυννήματος.....**

8) "Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. **Ὁ ἰδιουμῆτις τοῦ σιταριοῦ κέρναυσε τοὺς φαρενρισμαμένους με κρᾶσι, διὰ νὰ εὐχιδοῦν τὸ «καλοφάχωτο».**

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

κατὰ τὸ μέτρον τοῦ σίτον παρίστατο ὁ βαλμῶς διὰ τὸ φάρν το διμαῖωμα του. Τὸ μέτρον ἔχεντο με μεσομοίλι χωρητικότητος 15 οκάδων.
Τὸ δίσκον ἐλαμβάνετο πρὸ τοῦ 1910.

μυσοκοίλι

κούπελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιᾶτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) Τὸ βαλμῶς τοῦ καὶ ἀγροφυλακιά-
τιου κατεβάλλοντο μέχρι τοῦ 1910.

Τὸ ἀλωνιᾶτιον (διμαῖωμα βαλμῶ) ἔτο ἕνα με-
σομοίλι στὰ δέκα, τὰ ἐννέα μεσομοίλια ἐλάμβαν-
ον ὁ νοικοκύρης τοῦ ἀλωνισμοῦ.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Όταν ὁ καρπὸς μεταφερετο στὸ σῶμα

ὑψώνετο δι' ὀλίγας ἡμέρας ἐντὸς τοῦ σῶματος
διὰ ἀερισμὸν καὶ μετὰ ταῦτα ἐποθεύετο σὲ δο-
χεῖα μεγάλα (μασόνια ἢ δειντοῦμα).

4) Τὸ ἀχυρὸν ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον .. μετερίζετο διὰ
 μεγάλων σάμνων (μᾶλλον χαράρια) τοὺς οὐσίους ..
 ἄδμαζαν εἰς ἐδμόν ἄχυρῶνα τῆς οἰκίας εἰς τὴν οὐσίαν
 ἂν ἰδόνον καὶ ἴωα.

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ....

Τοιοῦτόν τι δὲν ἔχεντο καδού σαφός ..
 ἔχρησιμοποιοῦτο ἀπὸ τὴν ὅλην ποσότητα τοῦ καρ-
 ποῦ τοῦ σίτου, ἔφρονον οὕτως ἦτο καδαρός ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Τοιοῦτόν τι δὲν ἔχεντο ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰουδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Αἱ ἐτήσιαι πυραὶ ἡνάσσοντο κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν
 ἀσούρων, συνήθως τὴν νύκτα εἰς ἁλώνια, γύρω δὲ ἀπὸ
 αὐτὰς ἔχοντο νεοὶ καὶ νέαι τραγονδῶντας δικάφορα.
 τραγονδία τὸ χορὸν. Ἡμέρον τὸ ἔθιμον δὲν διατηρεῖται.
 Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

Ἡμέραν ἀσούρων, νυκτερινὰς ὥρας
 εἰς ἁλώνια ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Συνήδωρ φωτιά.....

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;....

Συνήδωρ ωαυδία.....

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος; Τα συνέλεγον
τὰ ξύλα κλέπτοντας αυτά από άλλα σαι-
τια, εντός των ιδιων των......

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Συγκεντρώνοντο ωρώτων τὰ ωαυδιά ήλικίας 15-17 έτων
και από άναβαν την φωτιά κονα τους αρχίζαν να
τραγουδούν και να χορεύουν παραμυθούτα. ούτω και
τους μεγάλους και ποίους νέους και γέρους ά-
πόμνη το χορός δέ συνέδωρ υπακούσε μέχρι
τας ωρικής ώρας.....

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα Πνεύμα συνήδωρ. έωωρα-

τούσε κατά την διάρκειαν της πυράς, μόνον μερικοί
νέοι, οί όποιοι ήσαν πολύ δυνατοί. έωηδούσαν την
φωτιά κατά την ώραν που ύπαρχε μεγάλη
γλώσσα. ως ένδειξιν ήρωϊσμού.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Συνήδωρ έχοντο πάντοτε χοροί γύρω από την ωράν
ως δύο ή τρεις κύκλους. Ένας έξ αυτών βίβαια, ό
όσοτος ήτο πάσις αινωβαρής (μεθυσμένος). έχων
υπερμάσει ως τον ώμόν του ένα χαλόνι κρασί. όταν
ουάδων, ωριεφίρτε εντός των κύκλων και κερνούσε
μέ τό αυτό ωωτήρι όλους τους χορευτάς άνδρες και
γυναίκες.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Ἐντὸς τῶν αἰθέρων κατὰ τὰς ἄλλας
ἑσυχὰς δὲν ἐκκητίζονται οὐραὶ.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) .. **Μαλίστα**.....

ἑκαίετο.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα τὸ ὁμοῖον κατε-
σκευάσθη ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Παράσκευῃ
τὸ ἑρμὴ καὶ ἐκτετάτο εἰς τὸ ὄροσθιον
τῆς ἐκκλησίας· ἡ μαρτυρία ἐγένετο κατὰ τὴν
δευτέραν Ἀνάστασιν τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα
μὲ τὸ σχόλασμα τῆς ἐκκλησίας· Ἐντὸς
τοῦ Ἰούδα ἐποδοδετοῦντο διάφοροι κροτί-
δες, βαρελῶτα ἢ κρίχνα, τὰ ὁμοῖα, ὅταν
ἔφθανε ἡ φωτιὰ εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁμοιώμα-
τος (σινιχία) ἐγένετο ἡ ἐκρηξίς τῶν κροτί-
δων καὶ οἱ παρευρισκόμενοι ἐγελοῦσαν
μὲ τὸ θέαμα, λέγοντες, ἔτσι σοὺ ἀδίστη
Ἰούδα.—

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Έξετάζομενος τώσος (χωρίον, κωμόπολις) Σελίς-
Βλαχιώτη

(Παλαιότερον ὄνομα: Βλαχιώτη), Ἐπαρ-
χίας Ἐσδαύρου Λιμνῆς Νομοῦ Λα-
μνίας

2. Ὀνοματιπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος
καὶ συμπληρώσαντος Χρῖστος Μι.
Παυσαστράτιος ἑσάχχιμα δίδασκα-
λος Ταχυδρομικῇ διώδυντος Βλαχιώτη-
Λαμνίας

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράψαν αἱ
παρουδήμεναι πληροφορίες:

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Γεώργιος Γαλάνης
ἡλικία 65 ἐτῶν γραμματικαὶ γνῶσεις
ἀσέβητος δημοτικῶ τώσος καταγωγῆς
Βλαχιώτη-Λαμνίας.

β) Ἠλίας Γεωργοστάθης.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1. α. Θίσις β. Παταχίτσα
γ. Τσερίνα δ. Χαμόβρυσα ε. Ρεμίτες
στ. Μάνδρες ζ. Λουριά η. Τούντζες θ. Μα-
ραθίς. Αἱ ὡς ἄνω περὶ οὗτοι ἐναλλερχοῦν-
το καὶ παλλερχοῦνται διὰ σίτου, κριθῆς
καὶ βρώμης.

α. Χούνες β. Θυμαριώνα γ. Πάνες.

Αἱ ὡς ἄνω περιόχοι ἐχρησίμευον ὡς βο-
σκότοποι καὶ χρησιμεύουν καὶ σήμερον.

2. Ἰδιουσιῶν κατοικοῦν τῆς ποιότητος.

Μέρος τούτων, τῶν ὡς ἄνω κτημάτων κα-
τὰ τὸ $\frac{1}{5}$ περιέωον ἀνήκον εἰς τὴν Μονὴν
τῆς Ἑλώνης, εἰς περιόχην Κυτουρίας-Ἀρ-
καδίας.

3. "Οχι. Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν
τοῦ ἐφόδον τὰ εἶναι τοῦ εἶναι ἀνίστα-
δρα. Ἀμέλεις ὅμως, δὲν διατηρεῖνται
τοὺς παρὰχωρεῖ καὶ τὴν ἀνάλογον πε-
ριουσίαν ἢ διὰ συμβολαιογραφικῆς πρά-
ξεως ἢ διὰ διαθήκης.

β'. 1. Οἱ κάτοικοι ἡσχολοῦντο εἰς ἀμφοτέρω-
τερά τὰ ἐπαγγέλματα τὴν τε γεωργίαν
καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

2. Οἱ τεχνῖται ἡσχολοῦντο μὲν τὴν γεωρ-
γίαν περιεσσότερον καὶ ὡς πάρερχον εἶ-
χον καὶ τὴν τέχνην.

γ' 1. Τὰ μεγάλα κτήματα τῶν Μοναστηρίων τὰ ἐνοικίαζαν διάφοροι μεμονωμένοι ἀγρόται ἕνας ἢ δύο τὸ πολὺ, οἱ ὁποῖοι τὰ ἐνοικίαζον εἰς περισσοτέρους ἄλλους ἀγρότας τῆς κοινότητος Βραχιώτη, τὸ ὅσοτον ἐνοικίον πατεβάλλετο ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἐνοικιαστὰς εἴτε εἰς χρῆμα, εἴτε εἰς εἶδος (μὲ τὸ τρίτον).

Οἱ πρῶτοι ἐνοικιασταὶ τὸ ἐνοικίαζον εἰς τοὺς δευτέρους ἐνοικιαστὰς μὲ τὸ ἥμισυ, ἢτοι εἰάν παρήγαγε τὸ στρέμμα ἑαυτὸν δυάδας σίτου, λαμβάνει ὁ πρῶτος ἐνοικιαστής ἀπὸ τὸν δεύτερον τὰς πεντήκοντα δυάδας.

Ἡ καλλιέργεια ἐγένετο ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

2. Μισαυάτορες, καδ' ὃ ἀγρόται.

3. Εἴτε εἰς εἶδος, εἴτε εἰς χρῆμα ἀναλόγως τῆς συμφωνίας.

4. Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐρχάται καὶ ἐρχάτρια ἐντόσιοι μὲ ἡμερομίσθιον 10 εἰς 15 δραχμῶν ἡμερησίως.

5. Δὲν ἔχρησιμοποιοῦντο δούλοι καὶ δούλαι
ὡς ἔρχεται.

6. α'. Ἐντὸς τῆς ποιότητός των.

β'. Οὐδεὶς ἀπομαρτυροῦντο τῆς ποιότητος,
διότι εὗρισκε ἔρχασίαν πάντοτε ἐντὸς
τῆς ποιότητος.

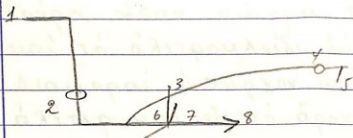
δ'. 1. Ἐγένετο μὲ φυσικὴν λιθάνισιν (Jwi- Σελίς 3
νὴ πόρος). Εἰς τὸν καίμον ἐπαίοντο
καὶ αἱ παλαμίαι ἐν τῷ σίτου ἢ κριθῆς.

2. Ἦρχισε ἡ χρῆσις τῶν χυμικῶν λιθα-
σμάτων μερικῶς εἰς τὸν τόπον μας ἀπὸ
τὸ 1917.

ε'. Τὸ σιδερεὺν ἄροτρον ἔχρησιμοποιεῖτο με-
ρικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1917. Αἱ δὲ χυμικαὶ
μηχαναὶ ἔχρησιμοποιήθησαν ἀπὸ τὸ 1932.

1. Εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς ἔχρησιμοποιεῖτο
καὶ χρησιμοποιεῖται τὸ σιδερεὺν μοτόρρε-
ρον ἄροτρον, τὸ ὁποῖον κατεσκευάσθη
ἢτε ἐντόσιοι σιδερονεχτοί, ἢτε ἑξω-

μεινέτω ἀπὸ τὸ ἱμῶριον.

Ὁνομασία ἐξαρτημάτων ἀρότρου ξυλίνου.

1. Χερούλι. 2. Κουντούρα 3. Σταβάρι
4. Ἀβχάτισμα 5. Ἀλεπουλεύδι 6. Σωάδη
7. Φτερό 8. Ὑνί

2. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1932.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1946.

4. Δὲν ἐχρησιμοποιοῦν

Σελίς 4

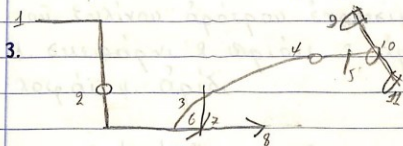
5. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1932.

στ'. 1. Εἰδιωτοὶ κατασκευασταὶ ὀνομαζόμενοι ἀλεπράδες.

2. Ἀρχικῶς ἦτο ὅλον τὸ ἀλεπρι ξύλινον ἥτοι ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐντεῶθεν καὶ μέχρι τοῦ 1936, ὡλὴν τοῦ ὑνίου. Ἀπὸ τοῦ 1936 καὶ

μέχρι σήμερον τὸ μὲν χερούλι καὶ ἡ πουν-
τούρα ἦσαν σιδηρεῖα, τὸ δὲ ἀβχάτισμα
καὶ τὸ ἀλιτρουλεῖδι ξύλινα.

Διαφοραὶ ὑπάρχον καὶ ὑπάρχον ἐς τὸ
ἀλίτιν καὶ ἐς τὸ ἄροτρον.

Ὀνομασία ἐξαρτημάτων ἄροτρον καὶ Ἰνχοῦ,
χρησιμοποιουμένων ἐς τὸν τόπον τῆς ποι-
νήσεως.

1. Χερούλι 2. Κουντούρα 3. Σταβάρι 4.
Ἀβχάτισμα 5. Κλυδί 6. Σωάδη 7. Φτερό
8. ὕνι 9. Ζεῶλα 10. Ζυγός 11. Ζεῶλα.

4. Τὸ ὕνι ἦτο καὶ εἶναι ὁμοιόμορφον.

Σελίς 5

5. Τὸ σχῆμα τῆς σωάδης ἄλλοτε ἦτο
καμπυλωτόν καὶ ἄλλοτε ὠδόν.

6. Ἄλλοι μὲν χωροὶ ἐχρησιμοποιοῦν σπαθὴν πατασμενασμένην ἐν ξύλῳ, ἄλλοι δὲ ἐν σιδήρῳ.

7. Διὰ τὴν πατασμενὴν καὶ ἐκδιόρθωσιν τοῦ ξυλίνου ἄροτρον ἐχρησιμοποιοῦντο:
1. σκευάρι 2. θριόνι. 3. ἀρνάρι ἢ ἐν-
λοφαί 4. ἀρίδι.

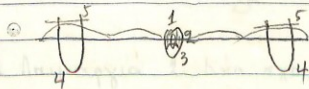
Σελίς 6

8. α. Διὰ τὸ ἄροτρον ἐχρησιμοποιοῦντο
πρὸς ἄροσιν βόδια ἀρχικῶς καὶ μετὰ ταῦ-
τα καὶ μέχρι σήμερον ἵπποι.

β. Ἐχρησιμοποιοῦντο ἀπὸ τοῦ 1920 μέχρι
καὶ τοῦ 1960 δύο βόες διὰ τὸ ὄργωμα.

Ἀπὸ τοῦ 1960 μέχρι καὶ σήμερον χρι-
σιμοποιοῦνται ἄλλοτε μὲν δύο ἵπποι,
ἄλλοτε δὲ εἷς.

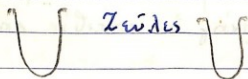
9. Βεβαιότατα.

Ὀνομασία ἐξαρτημάτων ζυγοῦ: 1 ζυγός

2. Λουριά 3. Κουλούρι 4. Ζώδες 5. Παρωζώλι.

10.

11.

Κρίνοι

Ὁ κρινος λέ-
γεται που-

σίδηρος

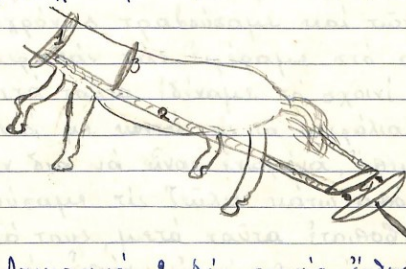
ξύλινος

λούρι καὶ φρο-

δίνεται εἰς τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄρχωμα.

12. Γίνεται ἀπὸ τὸ ἔτος 1960.

Μὲ τὰ δύο βόδια ἢ αἰλογα γίνεται ἡ ζεύξις
παράλληλως. Μὲ ἕνα ἵππον γίνεται μὲ
τραβηχτὸν μὲ σχοινία καὶ ξύλον.

Σελιστ

1. Παιμαρχία 2. Δύο σχοινία ἑνὲν καὶ ἑνὲν
τῶν ὠλερῶν τοῦ ἵππου 3. Ἐνα λωρίον
ἀνωθεν εἰς ράχη τοῦ ἵππου βασταῖον

τὸ τραβηχτὸν. 4. Δύο ξύλα χρυσιμῶντα,
τὸ μὲν ὁρόδιον διὰ νὰ συγκρατῇ τὰ τρα-
βηχτά, τὸ δὲ δεύτερον φέρει ὅσῃν ἐστὶ τῆς
ὁδοῦ εἴδειαι ὁ γάντζος τοῦ ἀρότρου.

Γ'. Ἀροτρίκσις (ὄρχωμα) καὶ σπαρά.

α. Εἰς τὸ ὄρχωμα ἰσχυροῦντο περισσότε-
ρον οἱ ἄνδρες καὶ σπανίως αἱ γυναῖκες,
ἰδιουτῆται ἢ καὶ μὲ ἡμερομίσθιον, εἰς
σπανίας περιωπῆς εἰς ξίνα κτήματα.

β. 1. Ἡ βεῦλις τῶν βοῶν ἐγένετο ὡς ἑξῆς:

Ἔδιναν μὲ ἓνα σχοινί μῆκους πέντε
ὄρχυν ἁπὸ τὰ κεφάλια τὰ βόδια, ταν-
τοχρόνως τραβούσαμε καὶ τῶν δύο τὰς
κεφαλὰς τὰς ἐφίραμε στὸ αὐτὸ ὕψος,
μετὰ ταῦτα ἔδιναν τὸ σχοινί μίᾳ δι-
πλασί μὲ ποντὰ εἰς τὰ κεφάλια τῶν βοδι-
ῶν διὰ νὰ εἶναι ἐνωμένα, ἔπειτα περ-
νούσαμε τὴς βεῦλεις κάτω ἁπὸ τὸ λαι-
μὸν τοὺς, μετὰ ταῦτα ἐποδοδεύετο ὁ
βυχὸς ἔσθλινω εἰς τὸν λαιμὸν τῶν βοδιῶν,
περνούσαμε τὴς βεῦλεις εἰς τὴς πρῶτες
τοῦ βυχοῦ καὶ ἐστειρίζαμε τὴς βεῦλεις

μὲ τὰ σανωβύλια, τὰ ὅσῃα ἀντρεύσαμε
ἀπὸ τῆς τρύφης τῆς βύλας καὶ οὕτω
ἦτο ὁ θυγὼς ἑτοιμος νὰ δειχθῇ τὸ ἀλῆρι.

Τὸ βύδιμον τῶν ἀλόγων ἐγένετο κατὰ τὸν
ἐξῆς τρόπον:

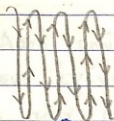
Τραβούσαμε τὰ ἄλογα νὰ στείμουν πα-
ραλλήλως, ἀντρεύσαμε τὶς λαμαρχίαι
ῥῶτα, μετὰ ταῦτα ἐποδοδεύτο ἕνα κον-
τὸ ξύλο ὡς θυγὼς παύσθαι τοῦ στίβου
τῶν ἀλόγων, εἰς τὴν ἀκρὴν τοῦ ὁδοῦ ἐδε-
νοντο σχοινιά καὶ οὕτω ἀπὸ τὰ σχοινιά
παύσθαι ἕνα κοντὸ ξύλο μὲ μιὰ τρύπα
ἀπὸ σίδερου κρέμα, εἰς τὸν ὁδοῖον ἐπο-
δοδεύτο ὁ γάνθος τοῦ ἀρότρου.

2. Κατὰ τὸν ἀνωτέρω περιγραφόμενον τρόπον.

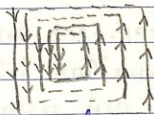
3. Ἡ παύσθαι τῶν θυγμένων βωδίων πα-
ρὰ τοῦ γωργοῦ ἐγένετο μὲ σχοινί, τὸ ὁδοῖ-
ον ἦτο δεμένον μὲ θηλιά εἰς τὴν βάσιν
τῶν κέρατων.

4.

α
ὄρχωμα διά ξυλίνου
ἀρότρου διφτέρου

β
ὄρχωμα διά σιδηροῦ
μοτοφτέρου ἀρότρου

Παλαιότερον καὶ σήμερον ἀνὴρ ἐξαμολου-
δῷ νὰ γίνεταί τὸ ὄρχωμα κατὰ τὰ ἀνω-
τέρω α καὶ β σημαίνοντα σχέδια.

Ἄλλος τρόπος ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω δὲν ὑπάρ-
χει.

5. Εἰς μὲν τὸ ξυλίνου ἀρότρου ἡ σφοδρά
γίνεται πρὸ τῆς ἀρόσεως μὲ σφοδρὰς
καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαμολουδῷ ἡ ἀρόσις,
διὰ νὰ σκευάξεται εἰς τὸ χῶμα ὁ σπόρος.

Εἰς δὲ τὸ σιδηροῦν ἀρότρου γίνεται γί-
νεται πρῶτον τὸ ὄρχωμα κατὰ σφοδρὰς
ἀνοχτῆς καὶ μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ σφο-
δρά καὶ σκευάξεται ὁ σπόρος διὰ τῆς
σβαίρας.

6. Εἰς τὰ ὀρενὰ μέρη καὶ πολὺ πετρώδη,

τὰ ὅσῃα δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν ποιότητά μας.

7. Ἀπὸ τοῦ 1914 ἕως τοῦ 1920-1922 ἡ ἀ-
ρεσις ἐγένετο μὲ τὸ ὑπὲρ καδίως εἰς μέ-
ρη, τῶν ὁσίων τὸ ἔδαφος ἦτο ἐπιμινές,
ὅπου ὅμως τὸ χωράρι δὲν παρουσίαζε
κλίσειν ἐγένετο ἡ διάνοιξις αὐλάων πλα-
γίως, ριζωμένων τοῦ χώματος πλάγίως
δεξιά.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα ἔδαρη Σελίς 9

8. 1. Διὰ τὴν σφοδρὰν τῶν δημοτικῶν δὲν
προηγήτο οὐδὲν ὄργωμα, ἀλλ' αὐτὴ ἐνδύ-
ας ἐγένετο ἡ σφοδρὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν
τοῦ ὄργωματος, κατ' ὅλον τὸν μῆνα Νοέμ-
βριον.

2. Διὰ τὸ φύτευμα κηθεντικῶν ἐγένετο
φοιερχασία, φῶτον δι' ὄργωματος, ἔπειτα
διβολίσματος καὶ εἰς τὸ τρίτον γύρισμα
ἐγένετο τὸ φύτευμα τῶν κηθεντικῶν.

3. Ἡ ἀρρανώσανσι ἐφαιρμόζετο ἔν ἕως
δύο ἔτη διὰ τὴν καλλιέργειάν διὰ σικυρῶν.

4. Διὰ μὲν τὰ θυμιατικὰ ἱερουργοῦντο ἐν καὶ μόνον ὄρχωμα, διὰ δὲ τὸν ἀραβόσιτον, ψυχανθῇ καὶ κινδυνιᾷ ἴσθι, ἱερουργοῦντο δύο ὄρχωματα ταυτοχρόνως. Διὰ μὲν τὰ θυμιατικὰ τὸν Νοεμβρίου μῆνα, διὰ δὲ τὰ ψυχανθῇ τὸν Δεκεμβρίου μῆνα καὶ διὰ τὰ κινδυνιᾷ τὸν Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον μῆνα.

5. Διὰ τὴν σφοδρὰν τῶν θυμιατικῶν χρησιμοποιοῦνται ἡ ἑστία ἐν τῇ οὐσίᾳ λαμβάνεται ὁ σφόδρος διὰ τῆς χειρὸς καὶ διασπορίζεται σπαστά ἐν τοῦ ἰδαφους.

6. Τὸ παδάρισμα τοῦ ἀρότρου γίνετα Σελίς 16
(σφιγρὰ, σφοδρὰ) γίνετα διὰ τῆς ἀσάλης, ἡ οὐσία ἔχει τοσοδισινθῇ καὶ καρπωθῇ εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ βουνιέντου.

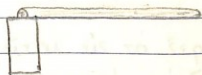
2. Ναι, γίνεται.

3. Ἡ σφαγή τῶν μερῶν, θοῦ δὲν καλλιερχοῦνται μὴ τὸ ἀλίτρι γίνεται εἰς μὲν τὰ μαλακὰ ἰδάφη μὴ τὸ τραχὺ, εἰς δὲ τὰ

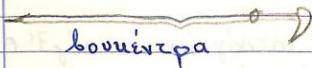
συληρά ἰδάφει μέ τό ξινάρι.

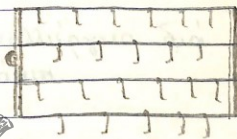
τσαδι

ξινάρι

βουμίζα

σάβρα

σάβρα

σάβρα

8. Ἡ σφαρή διά μέν τὰ μαλακά ἰδάφει ἐκίστη
ἄφρου ἤ κήθου γίνεται μέ τό τσαδι,
εἰς δέ τὰ συληρά ἰδάφει γίνεται μέ τό
ξινάρι.

Ἰχθυογραφήματα παρὰ τῶν ἀντιγράφων.

6. Συνήθως βουδοῦν τόν ψυχολόγον εἰς τό
ὄργωμα τὰ ἄρρενα καί θήλια μέλη
τῆς οἰκογενείας.

7. Τά χωράφια τὰ ὁδοῖα εὑρίσκονται εἰς

τὸν πόμον καὶ ὀνομάζονται βαρυνά.

8. Ἡ μὲν ρόβη καλλιέργηται εἰς τὰ ξερὰ καὶ χωράφια καθὼς καὶ ὁ σανός, τὸ δὲ τριφύλλι καλλιέργηται στὸν πόμον καὶ ποτίζεται.

9. Ἐγίνετο καὶ γίνεται καλλιέργητα διὰ φυτεύματος εἰς τὰ αὐλάκια.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

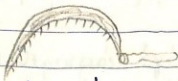
α'. Ἐρχαλιὰ θέρισμός.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Τὸ θέρισμα ἐγίνετο καὶ γίνεται μὲ τὸ δρεθάνι.

δρεθάνι.

ἄλλα δὲν ὑφάρχον, οὔτε ὑφάρχουν.

2. Πρὸ τοῦ 1920 καὶ μέχρι τοῦ 1940 ἐθερίζοντο μὲ δρεθάνι, ἀπὸ τὸ 1940 καὶ ἔκτεθεν θερίζονται μὲ τὴν πόσα.

3. Ἡ λείψ τοῦ θεριστικοῦ ἐρχαλίου ἦτο

καὶ εἶναι ὀδοντωτὴ κατὰ τὸ πρόσθεν
σχήδιον.

4. Ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπανοῦ ἦτο καὶ
εἶναι ξυλίνη, ὃ δὲ βελιγνός του ὠνομά-
ζετο λωίδι.

5. Ὁ σίδηρουχός.

Σελίς 13

6. Διὰ μὲν τὰ δημητριακά ὁ θείσμος ἐχέ-
νετο καὶ γίνετο μετὰ τὸ δρεπάνι, διὰ δὲ
τὰ ὄσθρια, ρεβίδια καὶ ρόβι γίνετο
μετὰ τὸ χεῖρ τραβιχτά.

β'. Θείσμος δημητριακῶν.

1. Ὁ θείσμος ἐγένετο καὶ γίνετο εἰς μὲν
τὰ ξερικά εἰς ὕψος 10 ἐκατοστών ἄνω-
θεν τῆς γῆς, εἰς δὲ τὰ πεδινά (παμῶος)
γίνετο ἀναλόγως τοῦ ὕψους τοῦ σίτου ἢ
τῆς κριθῆς ἀπὸ 30 - 50 ἐκατοστά.

2. Ἐλέγοντο γένια τοῦ ἀρετικιοῦ, σήμερα
λεγονται σιάχια.

3. Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν τὰ
δράχματα ἐν τῷ ἐδάφους κατὰ σὺνάν.

4. Ἐποθετεύονται καὶ τοθετεύονται οἱ χεῖρες ἐπὶ τοῦ ἰδάρους 5-6 τοιαῦται ὁμοῦ μὴ τὰ στάχνα πάντοτε πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν.

5. Τὰ δράγματα ἔδῳ παλούνται λιμὰ-
ρια

γ. Οἱ διφισταί.

1. Πρώ του 1920 και μέχρι του 1930
ήρχοντο εξαγγελματάι δεριστάι από
τὴν Κυκουρίαν Μομού Ἀρμαδίας, ἄνδρες
καὶ γυναῖκες ὁμοῦ.

2. οἱ προσερχόμενοι πρὸς δεξιμὸν ἐρχά-
ται ἐλαμβάνον ὡς ἀμοιβὴν εἰς τὰ 10
δραμάτια 1 τὸ ὁποῖον κατενεύαζον μό-
νοι τοὺς μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα.
Τοῦτο δὲ ὠνομάζετο ἀρχαγεῖον. Ἐδίδετο
εἰς τοὺς ἐρχάτας τρεῖς φορές τὴν ἡμέραν
φαιγεῖον.

3. Προσίδωνον εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα
 ἓνα ὠανὶ ἵνα φρουράσσωται ἀπο-
 τρυψήματα τῆς παλαμῆς. Ἐπίσης φο-
 ροῦσαν ὠάντοτε σκεδαλομένα ρούχα,
 διότι ἡ παλαμὴ φθείρει τὰ καινουρ-
 γῇ ἐνδύματα. Δὲν περιέβαλλον τὴν
 μέσων των μὲ πανέναν θανάρι διότι
 δὲν τὸ ἐκυνήδιον.

4. Μάλιστα. Συνήθως ὁ θείσιμος ἦρχε ἐκείνους
 ὠάντοτε ἡμίαν ἀριστερὰν.

5. Ἐραχουδούσαν λαίκα δημώδη τραγού-
 δια καὶ τοῦτο δια να δεχτοῦν τὸν κόπον
 τῆς ἔργασίας, ὅπως «Μάνα σγουρὸς
 βασιλιμὸς», «Φῶτα τὸ φερχαράμ μου»,
 «Κλείρτες βήνταν στὰ βουτὰ» κ.λ.θ.

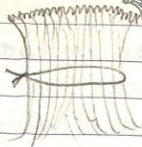
6. Εἰς τὸν τελευταῖον ἔργον καὶ εἰς τὴν γω-
 νίαν τοῦ χωραφιοῦ ἄφηναν περὶ τοῦ τὰ
 2 τετραγωνικὰ μέτρα, τὰ ὅποια ὠνόμαζαν:
 Διὰ τοὺς φτωχοὺς. Τοὺς στάχυν αὐτοὺς
 συλλέγουν ἄνθρωποι φτωχοί, οἱ ὅποιοι δὲν
 ἔχουν δυνάμεις τοὺς ἀγροὺς.

δ'. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχίων.

1. Τὸ δέσιμον τῶν δεμάτων ἔγινετο ἀπὸ
συν ἁπλῶν ἑρχάτων ὁ ὁποῖος ὠνο-
μάζετο μωχαλαντζής.

2. Τίς ἴδιος τίς χερίες τίς ἔδωκεν ὁ ἴ- Σελίδα 16
δως ἑδμὸς ἑρχάτης (μωχαλαντζής) καὶ
τίς ἔδενε δεμάτι, μὲ τὸ ἴδιο σιτάρι αὐτοῦ
ἑδμίδαν, ἀφοῦ τὸ ἑνοβε χαμηλά στή γῇ
καὶ τὰ ἔδενε σταυροειδῶς τὰ σταχία
καὶ ἔδενε τὰ δεμάτια ἐν μεγάλῳ σχήματι
ὅσων ἑρχάτων ἑκρησιμοποιοῦντο διὰ τὸ
δέσιμον.

3. Συνεκέντρωνοντο οἵσω ἀπὸ τὸ περιεμέ-
νο χωράφι ἀνά ἕξ δεμάτια, τὰ ὅποια
μετέφερον μὲ τὰ ἴδια εἰς τὸ δεμνωστάσι,
τοῦτος ὠρισμένος διὰ τὴν συγκέντρωσιν
τῶν σιτηρῶν πρὸς ἄλωτισμόν.
Ἐποδοδετούντο κατὰ δεμνωσίας.

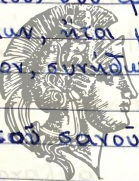
Ε. Συμμορφή των χειμύλων.

1. Ἡρχισι ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας ἐς Σελίδα 17
τὸν πόσον μας ἡσὸ τὸ ἔτος 1922 καὶ
ἐνεώθεν.

Τὸ φύτευμα γίνεται ἀρχὰς Φεβρουαρίου
διὰ τὰς ὥρῳιμες, διὰ τὰς ὄγιμες τέλος
Ἰουλίου.

2. Γίνεται καὶ μὲ τοὺς δύο τρόπους ἡ ἐξα-
γωγή τῶν χειμύλων, ἢτοι μὲ τὸ πασι
καὶ μὲ τὸ ἄσοτρον, συνήθως σιδηροῦν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

στ. Συμμορφή τοῦ σανῶν.

1. Ἐγένετο πάντοτε ἀπὸ παλαιόθεν ἡ δια-
τροφή τῶν Ἰώνων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ
σανόν, τριφυλλί, βίον καὶ ἄχυρον.

Ἡ καλλιέργεια διὰ μὲν τὸν σανόν καὶ βίον
ἔγένετο κατὰ τὸν Ὀκτώβριον μῆνα, τοῦ δὲ
τριφυλλιοῦ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα.

Ἡ κοσμή ἔγένετο διὰ πόδας, ἀρίετο ἐς τὸ
χωράφι κατὰ σειρὰς ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα
καὶ πατόσιν ἑκρόν ἔδινετο ἐς δεμάτια
καὶ μετερίετο ἐς τὴν ἀποθήκην.

2. Ο θρίψμός του σανού γίνεται με
δρεσάνι ή με κόβαν κατά τὸν Ἀπρίλιον
μήνα.

δρεσάνι

κόβαν

3. Ἡ ξύρασις τοῦ σανοῦ ἐγένετο αὐθιγὰ ἐκείνη
κατὰ ντάνες (coupes) καὶ μετὰ μίαν
ἐβδομάδα ἀφ' οὗ ἐξυράντο, ἐδέντο κα-
τὰ δερμάτια καὶ μεταφέροντο δια τῶν
εἰς τὴν ἀσπιδίαν, χωρὶς νὰ χρησιμοποι-
οῦνται εἰδικὰ ἐργαλεῖα.

Γ'. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α'. 1. Τὰ σιτηρὰ μεταφέροντο διὰ τῶν
εἰς τὸν θῆρεϊ τοῦ ἀλωνίου χώρον καὶ
ἐποσδοτοῦντο σὲ δερμνίς.

2. Ὁ χώρος εἰς τὸ ὅποῖον ἐποσδοτοῦντο
τὰ δερμάτια ὀνομάζεται δερμνοστάσι.
Ἐποσδοτοῦντο κυλλικῶς τὸ ἓνα δερμάτι

ἐπὶ τοῦ ἄλλου, φθάνουσα ἡ θυμωτιά εἰς ὕψος περὶ ὧν 2-3 μέτρα.

3. Ὑψιῶν πολλὰ ἁλώνια, ἔλυνίζοντο τὰ σιτυρά καὶ ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐγένετο ὁ διαχωρισμὸς τοῦ σίτου ἀπὸ τὰ ἄχυρα διὰ λιχνίσματος μὲ δευριάνια.

4. Τὰ ἁλώνια πατισευώοντο σπυρίδως εἰς τὸ ἄντρον τοῦ χωρίου.

5. Τὸ ἁλώνιον ἀνήκει εἰς διάφορες οἰκογενεάς, ἡ δὲ χρῆσις ἐγένετο κατὰ σπυρίδων ἁλωνίσματος ἐνὸς ἐκαστοῦ χωριστά.

6. Τὸ ἁλώνισμα ἀρχεται ἀπὸ τῶν Ἰούλιον μῆνα καὶ λήγει κατὰ τὰ μέσα Αὐγούστου.

7. Τὰ ἁλώνια πατισευώοντο διὰ πλάτων καὶ ἄλλα διὰ τσιμέντου.

Ἡ πατισευή διὰ πλάτων ἐγένετο ἀφ' οὗ ὁ τεχνίτης ἤρχετο ἀπὸ ἐνὸς σημείου τοῦ ἁλωνίου, τοισοῦτων τὰς πλάτας κατὰ σπυρίδων, μέχρις οὗ ἐφθάνε εἰς τὸ τελί-

κὼν σημεῖον. Ἐπίσης κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἐγένετο διὰ τοῦ τοιμίντου.

8. Πολὺ παλαιὰ τὰ χωματάλωνα τὰ ἐπίστρωτον μὲ μαλακὰς κόρφους βοδιῶν, αἵ ὅσους ἔλυναν σὲ ἓνα μεγάλο δοχίον, μετὰ ἓνας ἔχοντε μὲ ἓνα χουβά τὸ μῆγμα αὐτό, ὁ δὲ ἄλλος μὲ ἓνα σάρωθρον τὸ ἀώλωνε, οὕτως ὥστε νὰ γίνε-
ται ὁμοιόμορφον. Μετὰ παρτίλωσιν πέντε ἕως ἑξ ἡμερῶν ἔρχεται ὁ ἄλωνισμός.

9. Ἡ ἔναρσις τοῦ ἄλωνισμοῦ ἐγένετο καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος πλὴν τῆς Κυριακῆς, ἀπὸ πρωΐας.

10. Ἡ ἀρχὴ γίνεται ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ ἄλωνιου πρὸς τὰ ἔξω πηλητικῶς, καὶ με-
τοὺς στάχυν πρὸς τὸ κέντρον τοῦ ἄλωνιου.

11. α. Τὸ ἄλωνισμα γίνεται μὲ ἴσους, οἱ ὅσοι προσιδεδέμενοι σὲ ἓνα σχοινί μὲ ὑδμεῖς θυλίαι, πέντε ἕως οὕτω ἴσως, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δερματιῶν, τὸ ὅσοιον σχοινί προσιδίνεται εἰς τὸν σιγηρόν

μή ένα σιδηρούν πουλλούρι περιστρεφόμε-
τον σύμφωνα με τήν φοράν τῶν ἰσθμῶν,
οὕτω τὸ ἐσωτερικὸν ἄλογον κατὰ τήν ἀλ-
λαγήν νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἔξω μέρος ἀνά
συντάλειπον περιόδου.

β. Ὁ ἄλυνισμός γίνεται διὰ τῶν ἀλόγων, τὰ Σελίς 21
ὅσῳ ἔχον προσδεῖν μετέωρα μετὰ τὸ
αὐτὸ σχοινί ἀπὸ τὸν λαμπρόν, τοῦ ὁσίου τὰ
δύο αἶμα ἀνά συντάλειπον ἐναλλάσσονται, ἀνά
συντάλειπον προσδεόμενα εἰς τὸν στηχερόν,
οὕτως ὥστε ἡ κυκλικὴ περιφορά τῶν ἰσ-
θμῶν νὰ εἴναι ἀσφαλής.

Ἀδύνατον σχεδιάγραμμα ἢ φωτογραφία.

γ. Δὲν ἐχρησιμοποίησαν οὔτε χρησιμοποιοῦ-
νται τοιοῦτον ἔδους ἀλυνιστικά μέσα.
Διὰ τὰ ὅσῳ (φασόλια), ρεβίθια, πουλιά
ὁ ἄλυνισμός ἐγένετο διὰ ραβδισμού.

δ. Ὁ ἄλυνισμός ἤρχισε ἀπὸ τὰς οὕτω τὸ ὅριον Σελίς 22
καὶ ἐτελεύτησε τὸ ἑσπέρας. Εἰς περιόδωσιν
ποῦ ὁ ἄλυνισμός δὲν ἐγένετο πλήρης
ἐσυνεχίσθη καὶ τὴν ἐσομένην ἡμέραν.

12. Ἀλυσιστιὰ ἔργαλῖα ἐκρησιμοποιοῦντο συνήθως κατὰ τὸν ἀλυσισμόν τὰ δίπρωνα μὲ τρεῖς ὀδόντας (ξύλινους, παθὴς καὶ ὅλον τὸ ἔργαλῖον) ἢ σιδυρᾶ τοιαῦτα μὲ τέσσαρας ὀδόντας, τῶν ὁσίων ἢ λαβὴ ἔκτο ξύλινη.

13. Μάλιστα ἔχινετο.

14. Εἰς τὸν τόπον μας ἐκρησιμοποιεῖτο τὸ παμοντοῖ, λωρίον λωρίης ἐνὸς καὶ ἡμισείας μέτρον ὠρίθου, ἀρσενιδεμένον εἰς τὸ αἶμαρ μας ξύλινος ράβδον.

παμοντοῖ

15. Ἡ ἐργασία τοῦ ἀλυσίσματος ἔχινετο διὰ τοῦ ἀπλώματος τῶν δερμάτων εἰς ἓν στρώμα.

Σελ. 23

16. Οἱ ἀλυσισθίνες στάχνες ὁποιοῦ λικνισθοῦν λίγονται, λαμνί.

17. Ὑψῆρχον εἰδυοὶ ἀλυσισαὶ διὰ τὸν ἀλυσισμὸν, οἱ δ' αὖτις ἐπαλύντο βαλμάδες.

18. Ἀλλὰ μίσα δὲν ὑψῆρχον διὰ τὸν διαχωρισμὸν τοῦ σίτου ἀπὸ τοῦ ἄχνου πλὴν τοῦ λιχνίσματος διὰ τῶν δειριανίων.

19. Ὁ κόπανος ἐχρησιμοποιοῦτο ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς συλλεπτὰ σταχύνων εἰς τὸ φορ-
αῖλιον τῆς οἰκίας των, μήκους περὶ τὰ
40 ἐκατοστά καὶ πλάτους 5 ἐκατοστά, καὶ
σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου
μετὰ λαβῆς 10-15 ἐκατοστά.

20. Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύνων ἐγένετο πρὸς-
τοτε εἰς τὸ σάιτι, καθὼς τῆς φαιῆς καὶ
τῶν ρεβιδίων. Σελίς 24

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας, διὰ μισρὰν ποσότητα
σταχύνων, καθὼς φαιῆς καὶ ρεβιδίων.

21. Ἡ μεγάλη ποσότης σταχύνων ἐγένετο
σὺν ἀλύνει διὰ ἀλυσίσματος μετὰ Ἰῶα καὶ διὰ
ἐλαχιστοτάτην ποσότητα σταχύνων ἐχρησι- Σελίς 25

μωσαϊκό το ποτάμιον.

22. Ἡ ἐργασία αὕτη ἦτο βραχίας διάρκειας
μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς δύο ὥρας, ὡς ἐκ τού-
του δὲν ἐτραχυνδούσαν, οὔτε ἔλεγον δίστιχα

23. Ἦρχισε λειτουργοῦσα ἐκαὶ αὐτὰ ἀλωνισμὴν
μηχανὴ ἀπὸ τὸ ἔτος 1932 καὶ ἦτο συ-
νεταιριστικὴ. Ἐμινετο τῇ βοήθεια τρακτέρ.
Ὁ δὲ ἀλωνισμὸς ἐγένετο κατὰ τὸν ἑξῆς
τρόπον: Ἐλάμβανον τὰ δερμάτια οἱ ἐργά-
ται τῆς μηχανῆς ἀπὸ τὴν θερμότητά καὶ
τὰ τοῖδον δὲ ἐργάζοντο, ὁ ὅποιος εὐρίσκειτο στὸ
σωατοῖρι τῆς μηχανῆς, οὗτος δὲ ἐπροφодо-
τούσε τὴν μηχανήν, ἕως ὅτου ἐτελεύτωνε τὸ
ἀλώνισμα τῆς θερμότητος.

β'. λήξιμα.

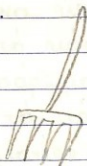
1. Οἱ ἀλωνισμένοι στάχνες συνεχωρεύνοντο
εἰς ἓνα ἐωήμνεις τοσσοδίσμα τὸ ὅσσιον
ὠνομάζετο, ληνί. Ἡ συνεχώρεσις ἐγένετο
μὲ τὰ δειριάνια, ξύλινα ἢ σιδηρᾶ.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς εἶχε σχῆμα ὡς-ἑξῆς 26

μηνες από του ληχνίσματος.

Ἐκεί του σωροῦ οὐδέν ἐπιφοδευέτω, καθ' ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον ἔθιμον.

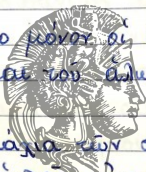
2. Τὸ λήχνισμα (ἀνέμισμα) ἐγένετο μὲ τὸ δειριάκι.

δειριάκι.

3. Ἐδῶ ἐσυνεδίετο μόνον οἱ ἄνδρες τὰ λήχνισμα, οἱ ἰδιουμένηται τοῦ ἀλωνισμού.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

4. Τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχίων ἐλήχοντο κόμωια, τὰ ὀσθία ἀποχωρίζοντο ἀπὸν παρῶν τῇ βοῦδιᾳ ἐνὸς σαρώδρου, τὸ ὄσθιον κρατοῦσε συνήθως γυναῖκα καὶ ἅμα τῇ πλώσει ἀπὸ τοῦ ὕψους, πρὸ λήχνιδε ὁ ληχνιστής, ἀμείψας τραβοῦσε μὲ τὸν σαρώδρον τὰ κόμωια ἔξω τοῦ παδαίου σιταρίου. Δεύτερον ἀλώνισμα δὲν ἐγένετο καθ' ὅτι ὁ ἀλώνισμός ἐγένετο τέλειος μὲ τὸ πρῶτο ἀλώνισμα.

5. Δὲν ἐγένετο δεύτερος ἀλώνισμός.

ἔκ. 27

6. Ἡ διαλογή τῶν χοδρῶν σταχίνων καὶ πομ-
σιῶν κ.λ.θ. ἐγένετο τῇ βουθείᾳ πομίνου.

Γίνεται μέ τὸ ἀνέμεσμα διὰ σαρῶδρου
ὑπὸ γυναικὸς καὶ μετὰ ταῦτα τὰ δια-
χωρίζοντα πόμωτα ἄλλη γυναῖκα τὰ
ρίχνει στοὺς πομίνου καὶ πομινᾶ, διὸν
κατὰ τὸ σάρωμα παρὰσύρεται καὶ παρὸς
ματὶ μέ τὰ πόμωτα. Καθαρισμός διὰ
τοῦ δριμοτίου σθανίως ἐγένετο.

Ὁ διαχωρισμός ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀναφέ- ἐλ. 28
ραμέν ἐγένετο τῇ βουθείᾳ διευριανίου
διὰ ἀνέμεσμα καὶ τοῦ σαρῶδρου διὰ
τὸν καθαρισμόν τῶν πομσιῶν ἀπὸ τοῦ σι-
τάρι.

σάρωδρον

δριμόν.

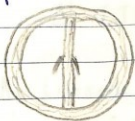
7. Ὃταν ὑπομάζετο ὁ παρὸς καθαρός μέ
τὸ φτυὰρι συνεκκεντρώνετο εἰς σωρόν, ἐπὶ αὐτῷ
εἰς τὸν ὁποῖον ἐχαράσσετο μέ τὸ ὠλάτυ
τοῦ φτυαρίου τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ,
εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὁποῖου ἐπαρφώνετο

ἡ λαβὴ τοῦ θυμαριῦ, ἄνευ θροσκυνήματος.

8. Ὁ ἰδιουτέτης τοῦ σιταριοῦ κερνοῦσε τοὺς παρειαρισωμένους μὲ κρασί, διὰ τὰ ῥυτιδῶν τὸ «καλοφάχτων».

8'. 1. Κατὰ τὸ μέτρομα τοῦ σίτου παρί- Σελίς 29
στατο ὁ βαλμοῖς, διὰ τὰ παρὶ τὸ διπλῶ-
μα τὸν, τὸ ὅσοις ἦτο ἓνα μεσοκοίλι
στὰ δέμα, τὰ ἐντὶ μεσοκοίλια ἐλάμβανεν
ὁ νοικοκύρης τοῦ ἔλκευτον.

Τὸ μέτρομα ἔχεντο μὲ μεσοκοίλι χωρὶς
πώτερος 15 δαδάν. Τὸ δέματον ἐλαμβα-
νέτο πρὸ τοῦ 1910.

μεσοκοίλι.

2. Τὸ πασοδιάκιον καὶ ἀροφυλακιάκιον
κατεβάλλοντο μέχρι τοῦ 1910.

3. Ὅταν ὁ παρὸς μεταφέρτετο στὸ σῶμα
ὑπὸνεντο δι' ὀλίγας ἡμέρας ἐντὸς τοῦ
εὐαγγελίου δι' ἀερισμόν καὶ μετὰ ταῦτα
ἐπαποθεύετο σὲ δοχεῖα μεγάλα (μασόνια)

ἢ σικκύνμα).

4. Τό ἄχυρον μεταφέρετο διὰ μεγάλων
σάμικων (μάλλινα χαράρια), τοὺς ὁδοίους
ἐδιδάξαν εἰς ἐιδυὸν ἄχυρωνα τῆς οἰκίας,
εἰς τὴν ὁδοίαν ἐδέοντο καὶ ἴωα.

Σελίς 30

5. Τοιοῦτόν τι δὲν ἐγένετο καθ' ὅτι σωθὸς
ἐχρησιμοποιοῦτο ἀπὸ τὴν ὅλην ποσότητα
τοῦ παροῦ τοῦ σίτου, ἐφ' ὅσον οὕτως ἦτο
παθαρὸς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

6. Τοιοῦτόν τι δὲν ἐγένετο.

ΑΘΗΝΩΝ

Δ' ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1. Αἱ ἐτήσιαι πυραὶ ἠνάσθοντο κατὰ
τὰς ἡμέρας τῶν ἀσθύνων, συνήδυνε τὴν
νύκτα εἰς ἀλῶνια, γύρω δὲ ἀπὸ αὐτὰς
ἐχόρευον νέοι καὶ νῆαι τραχυνδῶντας διὰ
φορα τραγούδια τοῦ χοροῦ.

Ἡμέραι ἐκτὸς ἀσθύνων, νυκτερινὰς ὥρας
εἰς ἀλῶνια.

2. Συνίδως φωτιά.

Σελίς 31

β'. 1 Συνίδως σκεδιά.

2. Συνεικτιμώνοντο ὠρῶτον τὰ σκεδιά ἡλι-
μίας 15-17 ἐτῶν καὶ ἄφου ἄναθαν τὴν
φωτιά μόνα τους, ἀρχίζαν νὰ τραχουνδούν
καὶ νὰ χορεύουν θαυμαίνοντες οὕτω καὶ τοὺς
ἄλλους κατόιους νέους, γέις καὶ γέρονς
ἀμόρη. Ὁ χορός δέ, συνίδως κρατοῦσε
μέχρι τὰς ὠραινὰς ὥρας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. 1. Οὐδέμια συνίδωα ἐσπαρατοῦσε κα-
τὰ τὴν διάρμην τῆς θυράς, παρὰ μόνον
μερικοὶ νέοι, οἱ ὁποῖα ἦσαν πολὺ ἱσχυροὶ
ἐσπιδούσαν τὴν φωτιά κατὰ τὴν ὥραν
αὐτῇ ὑπῆρχε μεγάλη γλόφα, εἰς ἑνδεξιν
ἡρωϊσμοῦ.

2. Συνίδως ἐγένοντο πάντοτε χοροὶ γύρω
ἀπὸ τὴν θυράν ὡς δύο ἢ τρεῖς κύβλους.
Ἐνας ἐξ αὐτῶν βίβαια, ὁ ὁποῖος ἦτο κα-
πὺς οἰνοβαρὺς (μεθύσμενος) ἔχεν κρεμά-
σει ὡς τὸν ὤμὸν του ἓνα χαλόνι κρασί
θίντε οὐάδωκ, περιεφίετο ἐντὸς τῶν

κύβητον καὶ κερνοῦσε μὲ τὸ αὐτὸ ποτήρι
ὅλους τοὺς χορευτὰς ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

3. Ἐντὸς τῶν ἀποψιέων, κατὰ τὰς ἄλλας ἑλπίς 32.
ἐποχὰς δὲν ἐσυνηδίζοντο οὐραί.

4. Μάλιστα ἐκαίετο.

5. Τὸ ὁμοῖωμα τοῦ Ἰούδα τὸ ὅσοτον κατ-
εσκευάζετο ἀπὸ τὴν Μεγάλην Παρασκευὴν
τὸ πρωῒ καὶ ἐκτελείετο εἰς τὸ φροῦνιον
τῆς ἐκκλησίας. Ἡ καὶ οὖν ἐγένετο κατὰ
τὴν δευτέραν Ἀνάστασιν τῆς Κυριακῆς
τοῦ Πάσχα. Ἐντὸς τοῦ Ἰούδα ἐποφθετοῦντο
δύο χοροὶ προΐδες, βαρελότα ἢ τρίγωνα,
τὸ ὅσοια, ὅταν ἔρθανε ἡ φωνὴ εἰς τὸ
μῆσον τοῦ ὁμοιώματος (κοιλία) ἐγένετο
ἡ ἑρμῆς τῶν προΐδων καὶ οἱ παρευρι-
στώμενοι ἐχילוῦσαν μὲ τὸ διάμα, λέγον-
τες, ἔτσι σοὺ ἀξίζε Ἰούδα.

Ἡ συλλογὴ τῶν ὡς ἄνω συμφορῶν
ἐγένετο ἐντὸς τῆς κοινότητος βλαχιώτη,
ἀπὸ τῶν ἀναφερθέντων ἐν ἀρχῇ,
Γεωργίου Γαλάνη καὶ Ἡλίας Γεωργιοῦ.

την, ἀμφότερων πατριῶν τῆς κοινότη-
τος Βλαχιώτη και γεωργῶν.

Συλλογὴς πληροφοριῶν [Χρίστος Πιμ.
Παθαστρατάκος, διδάσκαλος. Ἡ συλλογὴ
αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 5-20 Δεκεμβρίου
1969].

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ